

Definice pojmů

Vědecké výsledky, výstupy

Výsledkem výzkumné činnosti jsou publikované či nepublikované výstupy (články, výzkumné zprávy, aj.), nepatří sem vědecká data, určená pro výzkumnou činnost.

Institucionální repozitář

Digitální **repozitář** je informační systém, určený k digitální archivaci, tj. zajišťující uložení, ochranu, integritu, autenticitu a zpřístupnění digitálních dokumentů v dlouhodobém horizontu.

Institucionální repozitář obsahuje digitální dokumenty, které jsou produktem výzkumné, vědecké, vývojové a další tvůrčí činnosti konkrétní instituce nebo konkrétního konsorcia.

Datový repozitář ASEP je zároveň institucionální repozitář pro AV ČR.

Datový repozitář ASEP

Datový repozitář ASEP je **institucionální multidisciplinární repozitář**, ve kterém jsou uloženy bibliografické záznamy o výstupech, plné texty dokumentů a datové soubory opatřené metadaty (popisem) autorů ústavů AV ČR. Správu a služby týkající se repozitáře zajišťuje Knihovna AV ČR. Data uložená v databázi jsou zveřejněna v on-line katalogu ASEP.

Bibliografický záznam

Soubor údajů o zpracovávaném dokumentu, vytvořený specifickými knihovnickými metodami. Umožňuje identifikaci dokumentu tím, že představuje v něm obsažené dílo, jeho vyjádření, jeho provedení do podoby dokumentu a jeho fyzickou jednotku, dále umožňuje jeho vyhledání a získání přístupu k němu. Skládá se z bibliografického popisu, jmenných a věcných selekčních údajů, z obsahové charakteristiky, z lokačních, exemplářových a kódovaných údajů.

Uživatelský účet my ASEP

Pomocí uživatelských účtů se uživatelé (autoři z AV ČR) přihlašují do rozhraní myASEP. Uživatelské účty mohou být anonymní nebo individuální.

V myASEP mohou podle nastavených práv vkládat své nové bibliografické záznamy publikační činnosti, vkládat ohlasy do svých záznamů, ukládat plné texty dokumentů a recenzí ke svým záznamům a ukládat datasety.

Zaměstnanecké dílo a zpřístupnění

Pod pojmem **zaměstnanecké dílo** rozumíme dílo, které „autor vytvořil ke splnění svých povinností vyplývajících z pracovněprávního či služebního vztahu k zaměstnavateli nebo z pracovního vztahu mezi družstvem a jeho členem“.

Podle současného autorského zákona (Zákon č. 121/2000 Sb.) náleží u zaměstnaneckého díla autorovi osobnostní autorská práva, ale „není-li sjednáno jinak, zaměstnavatel vykonává svým jménem a na svůj účet autora majetková práva“. Vykonává-li tedy zaměstnavatel majetková práva autorská, má se za to, že autor svolil ke zveřejnění díla, jeho úpravám, zpracování, překladu, uvádění díla na veřejnost pod jménem zaměstnavatele, nebylo-li dohodnuto s autorem jinak.

Předchozí autorský zákon, tj. Zákon č. 35/1965 Sb., naopak stanovil silnější pozici pro autora díla, což znamená, že zaměstnavatel mohl s dílem nakládat pouze se souhlasem autora!

Podobná úprava platí i pro zaměstnanecká díla vytvořená před rokem 1965.

Pozn: Zaměstnanecké dílo vzniklé před 1. 12. 2000 se řídí podle zákona č. 35/1965 Sb., který stanovil silnější pozici pro autora díla. Zaměstnavatel může s dílem nakládat pouze se souhlasem autora! Zde je třeba uzavřít s autorem (např. současným či bývalým zaměstnancem) licenční smlouvu.

Preprint, postprint

Autorský preprint – podoba článku před recenzním řízením

Autorský postprint – podoba článku po recenzním řízení, ale bez vydavatelského konečného formátování pro tisk

Vydavatelský postprint – podoba článku, který prošel recenzním řízením, v podobě v jaké vyšel v časopise

Přílohy a doprovodný materiál v dílech:

U obrazových příloh (fotografie, ilustrace, obrázky, grafy, tabulky, aj.) je nutné uvést popisky včetně uvedení autorství a zdroje. Toto se týká rovněž prezentací a posterů.

(Auto)archivace – self (archiving)

Uložení dokumentu na webových stránkách nebo v digitálním repozitáři ať už přímo autorem nebo pověřeným zpracovatelem.

Autoarchivací je myšleno, že autor sám vloží svůj digitální dokument (v tomto případě preprint nebo postprint svého článku) do digitálního repozitáře nebo jej zveřejní například na své webové stránce. Z hlediska autorsko-právního je v podstatě jedno, jestli akt uložení provede opravdu sám autor, a také v mnohých případech se praktikuje spíše zprostředkovaný způsob vložení dokumentů do repozitáře (mediated deposit) jinou pověřenou osobou (vložení dokumentu do repozitáře samotným autorem není bezpodmínečně nutné). Autor samozřejmě musí být seznámen a měl by souhlasit se skutečností, že jím vytvořené práce jsou jeho jménem dále zveřejňovány.

[SHERPA/RoMEO](#)

Databáze, která poskytuje informace o přístupu vydavatelů k otázce (auto)archivace elektronických preprintů a postprintů do repozitářů.

Open Access

Open Access je definován jako trvalý a bezplatný online přístup k dokumentům (zejména pak plným textům) pro všechny uživatele. Tento statut v sobě zahrnuje volné a neomezené čtení, stahování, kopírování, sdílení, ukládání, tištění, vyhledávání a hypertextové propojování. Kvalita OA časopisů je zajištěna na základě tradičního recenzního řízení. OA časopisy většinou nevyžadují, aby jim autoři přenechali svá autorská práva (ponechávají autorovi copyright) – autor poskytuje časopisu nevýhradní licenci k publikaci článku – to znamená, že může článek např. uložit i do repozitáře.

[DOAJ – Directory of Open Access Journals](#)

Databáze periodik s otevřeným přístupem.

Vědecká data

Opakovaně interpretovatelná vyjádření informací ve formalizované podobě vhodné pro komunikaci, interpretaci nebo zpracování; Údaje shromážděné na základě pozorování nebo vytvořené v digitální podobě pro účely analýzy při vytváření původních vědeckých výsledků. Mezi příklady dat patří posloupnost bitů, tabulka s čísly, znaky na stránce, nahrávka zvuků pořízená mluvcím nebo vzorek měsíční horniny. Může se jednat o textové dokumenty, tabulky, laboratorní zápisy, deníky, dotazníky, přepisy, číselníky, zvukové nebo videozáznamy, fotografie, snímky, filmy, artefakty, vzorky, obsah databáze, modely, algoritmy, scénáře, obsah aplikací (vstup, výstup, log soubory pro analýzu softwaru, simulační software, schémata...

Dataset

Sada souborů, které obsahují jak data výzkumu – obvykle numerická nebo kódovaná – tak dokumentaci nezbytnou pro další využití dat.

Dokumentace

Soubor podkladů k datům, číselníky, technické zprávy či metodické postupy nebo uživatelské příručky, které upřesňují vznik, původ, zpracování dat nebo jejich výklad a použití.

Metadata (datový záznam)

Strukturovaná data, která nesou informace o primárních datech. Pojem metadat je používán především v souvislosti s elektronickými zdroji a vztahuje se k datům v nejširším smyslu slova (datové soubory, textové informace, obrazové informace, hudba aj.). Funkce metadat je popisná, selekční a archivační. V souvislosti s těmito funkcemi se rozlišují metadata pro účely popisu, správy, právních nároků, technické funkčnosti, užití a archivace.

Creative Commons

Creative Commons je název americké neziskové organizace a zároveň název licence, resp. souboru licencí vytvořených touto organizací.

Creative Commons nabízí škálu různých licenčních schémat, která držitelům autorských práv umožňují nabídnout některá práva na užívání díla veřejnosti, zatímco jiná práva jim stále zůstávají.

[Více o Creative Commons.](#)

Uživatelská licence

Před stáhnutím vystavených souborů (plných textů i datasetů) musí uživatel potvrdit (zaškrtnutím políčka „souhlasím“), že bude se soubory pracovat dle uvedené licence.

Dohoda o uložení dat do repozitáře ASEP

Autor v této dohodě potvrzuje, že je buď jediným držitelem práv, nebo má povolení od všech dalších držitelů práv k uložení tohoto datasetu do úložiště ASEP.

Uložení datasetu v ASEP vkladateli zůstávají veškerá autorská a morální práva ke všem uloženým souborům. Vkladatel má právo uložit dataset, případně jeho další verze do jiného repozitáře.

[Celé znění Dohody.](#)

Data Management Plan

Popisuje životní cyklus dat sbíraných, vytvořených a zpracovávaných v rámci projektu. Jedná se o plán správy dat, který vytváří hlavní řešitel projektu.

DMP udává, co se bude s daty dít během projektu a po jeho ukončení.

[Podrobnější informace o DMP](#)

Přístup k plnému textu/datasetu

Podle zvoleného druhu přístupu se ne/bude plný text/dataset v online katalogu zobrazovat:

- veřejně nepřístupný (na vyžádání),
- přístupný pro ústav (rozsah IP adres ústavu),
- veřejně přístupný s embargem (po uplynutí lhůty bude plný text/dataset veřejně přístupný),
- veřejně přístupný.